

Проект ПРАВИЛ
підтримання експлуатаційної придатності
(обслуговування) систем
протипожежного захисту будинків, будівель,
споруд та їх частин

Доповідач

Вячеслав Євстіфєєв

098 409 99 26

Що стало підставою для розробки Правил

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки» 2 травня 2023 року № 3063-ІХ

Набрання чинності, відбудеться 27.11.2023

Глава 13. Забезпечення пожежної безпеки

5) статтю 55 викласти в такій редакції:

"Стаття 55. Заходи щодо забезпечення пожежної безпеки

5. Проектування та обладнання системами протипожежного захисту будинків, будівель, споруд та їх частин здійснюються згідно з будівельними нормами. **Підтримання експлуатаційної придатності (обслуговування) таких систем здійснюється згідно з правилами**, затвердженими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту.

Структура Правил

I. Загальні положення

II. Загальні вимоги до систем протипожежного захисту

III. Підготовка до експлуатування систем протипожежного захисту

1. Етапи підготовки до експлуатування систем протипожежного захисту

2. Документація систем протипожежного захисту

3. Перевірка готовності до експлуатації систем протипожежного захисту

IV. Експлуатування систем протипожежного захисту

1. Основні вимоги до експлуатування систем протипожежного захисту

2. Запроектований режим роботи систем протипожежного захисту

3. Технічне обслуговування систем протипожежного захисту

4. Перевірка працездатності систем протипожежного захисту

5. Ремонт та модернізація систем протипожежного захисту

V. Виведення з експлуатування систем протипожежного захисту

VI. Подовження терміну експлуатування систем протипожежного захисту

Додатки

Додаток А Експлуатаційний журнал

Додаток Б Картка систем протипожежного захисту

Додаток В Акт підтвердження готовності систем протипожежного захисту на об'єкті

Додаток Г Акт про невідповідність систем протипожежного захисту на об'єкті

Додаток Д Паспорт системи протипожежного захисту

Додаток Е Акт прийняття системи протипожежного захисту

Додаток К Акт технічного обстеження СПЗ

Додаток Л Заходи щодо забезпечення запроєктованого режиму роботи СПЗ

Додаток М Заходи щодо забезпечення Технічного обслуговування СПЗ

II. Загальні вимоги до систем протипожежного захисту

1. Усі СПЗ мають бути у працездатному стані. Несправності, які впливають на їх працездатність, повинні усуватися негайно, інші несправності усуваються в передбачені регламентом терміни, при цьому необхідно робити записи у експлуатаційному журналі (додаток А).
4. Забезпечення утримання СПЗ у працездатному стані та підтримання їх експлуатаційної придатності покладається на замовників та керівників суб'єктів господарювання, підприємств, установ, організацій, які експлуатують СПЗ (далі - керівник) або на уповноважених ними осіб.
8. СПЗ повинна відповідати проектній документації, що розроблена з урахуванням нормативних актів та нормативних документів, які регламентують їх влаштування та вимоги до них, та є обов'язковими до виконання на дату передання проектної документації замовнику.

III. Підготовка до експлуатування СПЗ

1. Етапи підготовки до експлуатування систем протипожежного захисту
2. Документація систем протипожежного захисту

До переліку документації на СПЗ входить:

проектна документація;

експлуатаційна документація;

організаційна документація.

Документацію СПЗ формує монтувальна організація за участю замовника.

3. До переліку експлуатаційної документації входить:
4. До переліку організаційної документації входить:

3. Перевірка готовності до експлуатації СПЗ

Для перевірки готовності до експлуатування СПЗ замовник робіт створює комісію та визначає її склад. До складу комісії входять представники замовника (голова комісії), підрядника (у разі наявності), проектної організації, монтувальної організації, організації, що здійснює технічне обслуговування (за необхідності), організації що здійснює пожежне спостереження, та третьої сторони - організації, що акредитована національним органом України з акредитації на відповідність ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2019 «Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів з інспектування» (EN ISO/IEC 17020:2012, IDT; ISO/IEC 17020:2012, IDT) та здійснює свою діяльність у сфері пожежної, техногенної безпеки (далі – орган з інспектування) за необхідності.

2. Перевірку готовності до експлуатування СПЗ, на об'єктах класу наслідків (відповідальності) СС2, СС3 та/або на об'єктах, у складі яких є приміщення (зовнішні установки) категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою А, Б, (Аз, Бз) а також В, (Вз) загальною площею понад 500 м² проводять із залученням третьої сторони (органу з інспектування).

До перевірки готовності до експлуатування СПЗ на вище вказаних об'єктах загальною площею понад 1000 м² на безоплатній основі залучається представник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту (далі - уповноважений орган).

3. Перевірка готовності до експлуатації СПЗ

3. Перевірка готовності СПЗ на об'єктах державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, або на об'єктах, на яких проєктування, монтування та налагоджування роботи СПЗ здійснено за рахунок кредитів, наданих під державні гарантії має бути здійснена із залученням третьої сторони - органу з інспектування, який належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

До перевірки готовності до експлуатування СПЗ на вище вказаних об'єктах на безоплатній основі залучається представник уповноваженого органу з урахуванням вимог підпункту 2 пункту 3 розділу III цих Правил.

4. За результатами перевірки готовності до експлуатування СПЗ, у разі відсутності у членів комісії зауважень, складається акт підтвердження готовності СПЗ (додаток В).

У разі виявлення невідповідностей комісією складається акт про невідповідності СПЗ (додаток Г).

Органом з інспектування за результатами перевірки готовності до експлуатування СПЗ, відповідно до визначених ним процедур, видається документ про відповідність, який є невід'ємним додатком до акту підтвердження готовності СПЗ (додаток В).

Після підписання акту підтвердження готовності СПЗ монтувальною організацією оформлюється паспорт СПЗ (додаток Д) та акт прийняття СПЗ (додаток Е).

Експлуатування СПЗ розпочинається після підписання керівником суб'єкта господарювання, підприємства, установи, організації, що здійснюватиме експлуатацію СПЗ акту прийняття СПЗ (додаток Е).

IV. Експлуатування систем протипожежного захисту

1. Основні вимоги до експлуатування систем протипожежного захисту

На етапі експлуатування СПЗ слід забезпечити виконання:

запроектованого режиму роботи СПЗ;

технічного обслуговування СПЗ;

періодичних перевірок працездатності або випробування СПЗ;

ремонту (технічне переоснащення) СПЗ.

3. Технічне обслуговування систем протипожежного захисту

1. Для проведення технічного обслуговування СПЗ керівник суб'єкту господарювання, підприємства, установи, чи організації, який експлуатує СПЗ, має укласти договір на виконання робіт щодо підтримання експлуатаційної придатності СПЗ із суб'єктом господарювання, що отримав ліцензію уповноваженого органу на технічне обслуговування СПЗ (далі – організація з ТО).

2. Керівник організації з ТО для кожного об'єкту, на якому здійснює технічне обслуговування СПЗ, призначає відповідальну особу за технічне обслуговування.

3. Періодичність робіт щодо проведення технічного обслуговування СПЗ визначається план-графіком робіт з підтримання експлуатаційної придатності СПЗ з урахуванням регламенту робіт та цих Правил, але не рідше ніж один раз на рік.

3. Допускається не укладати договір на виконання робіт щодо підтримання експлуатаційної придатності СПЗ у випадку, коли суб'єкт господарювання, підприємство, установа, чи організація, які експлуатують СПЗ мають ліцензію на технічне обслуговування відповідних СПЗ.

4. Під час технічного обслуговування СПЗ необхідно перевірити робочі характеристики СПЗ на відповідність запроектованому режиму роботи, за потреби провести налагодження робочих характеристик СПЗ, результати оформити відповідним актом.

5. Заходи та регламентні роботи щодо забезпечення технічного обслуговування СПЗ викладені у додатку М цих Правил..

4. Перевірка працездатності СПЗ

2. Перевірку працездатності СПЗ проводить уповноважений орган відповідно до положень цих Правил під час здійснення заходів державного нагляду (контролю).

3. До перевірки працездатності СПЗ обов'язково залучається відповідальна особа організації з ТО, відповідно до укладеного договору, та організації, що обслуговує ліфти. До перевірки працездатності СПЗ можуть залучатися представники монтажної організації та органу з інспектування. Залучення працівників зазначених організацій здійснюється суб'єктом господарювання, що експлуатує СПЗ.

4. Під час перевірки працездатності СПЗ уповноважений орган використовує уніфіковану форму акту.

Під час випробування СПЗ можливо дотримуватися процедур передбачених вимогами цих Правил.

За рішенням керівника суб'єкту господарювання, підприємства, установи, організації, що експлуатує СПЗ допускається проведення періодичних перевірок працездатності та випробування СПЗ із залученням органу з інспектування. Такі перевірки працездатності та випробування СПЗ не замінюють перевірки працездатності уповноваженим органом і навпаки.

5. У випадку, коли за результатами перевірки працездатності СПЗ уповноваженим органом встановлено, що СПЗ перебуває в непрацездатному стані, повинно бути достовірно з'ясовано причини такого стану.

У разі встановлення причин, які призвели до непрацездатного стану СПЗ у результаті дій (бездіяльності) організації з ТО, уповноважений орган може ініціювати позапланову перевірку організації з ТО, на відповідність Ліцензійним умовам провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 852.

У разі встановлення причин, які призвели до непрацездатного стану СПЗ у результаті дій (бездіяльності) органу з інспектування, уповноважений орган може інформувати національний орган з акредитації України для вжиття заходів реагування згідно законодавства.

VI. Подовження терміну експлуатування СПЗ

Для розгляду питання щодо можливості продовження терміну експлуатування СПЗ керівник, що експлуатує СПЗ створює комісію з технічного обстеження СПЗ та визначає її склад. До складу комісії входять керівник, що експлуатує СПЗ (голова комісії) або/та його відповідальна особа, відповідальна особа організації з ТО, відповідальна особа організації що здійснює пожежне спостереження, представник виробника обладнання (за потреби), та третьої сторони - органу з інспектування.

За результатами роботи комісії з технічного обстеження СПЗ, складається акт технічного обстеження СПЗ (додаток К).

Органом з інспектування за результатами технічного обстеження СПЗ, відповідно до визначених ним процедур, видається документ про відповідність, який є невід'ємним додатком до акту технічного обстеження СПЗ (додаток К).

У разі позитивних результатів технічного обстеження СПЗ та підтвердження працездатності СПЗ органом з інспектування, керівник, що експлуатує СПЗ, може прийняти рішення щодо подовження граничного терміну експлуатування СПЗ на термін не більше 5 років. Рішення оформлюється наказом керівника підприємства. У такому випадку для працездатної СПЗ слід повторно провести роботи щодо підготовки до експлуатації згідно із порядком визначеному у розділі III цих Правил.

Подовження терміну експлуатування СПЗ, що змонтовані об'єктах державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, або на об'єктах, на яких проектування, монтування та налагоджування роботи СПЗ здійснено за рахунок кредитів, наданих під державні гарантії має бути здійснена із залученням третьої сторони - органу з інспектування, який належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Основні пропозиції до Правил, які розглядаються на РГ

1. Редакція Правил не встановлює організаційних вимог та розподіл функцій між суб'єктами господарювання які беруть участь у процесах з підтриманні експлуатаційної придатності СПЗ.
2. Існуюча редакція дублює (а не застосовує посилання) технічні вимоги інших діючих нормативних актів, при чому деякі перенесені вибірково і без врахування послідовності дій.
3. Вилучити з проекту Правил вимоги які не визначені законодавством, в частині проведення перевірок СПЗ представниками державного нагляду.
4. Правила не передбачають наявності єдиних форм документів, які потребують ведення чи оформлення суб'єктами господарювання при підготовки до та в процесі експлуатації СПЗ.